

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	
- คำแนะนำทั่วไป.....	1
- แนวสังเขปกระบวนวิชา.....	1
- ความสัมพันธ์ระหว่างการคลังรัฐและการคลังเอกชน.....	3
ภาค 1	
- การคลังของรัฐบาล (Government/Public Finance).....	5
- การคลังของไทยในอดีต.....	5
- การคลังของไทยในสมัยรัชกาลที่ 5-6 และ 7.....	6
- การคลังของไทยในปัจจุบัน.....	9
- มาตรการทางการคลังของรัฐบาล.....	10
- องค์กรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมทางด้านการคลังของรัฐบาล.....	12
- งานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในระบบการคลังของรัฐ โดยเฉพาะ.....	13
- กฎหมายเกี่ยวกับสถาบันทางการคลังของรัฐกับงานต่าง ๆ.....	18
- การคลังของรัฐ หรือการคลังสาธารณะ.....	19
ภาค 2	
- งบประมาณ (Budget).....	23
- งบประมาณแผ่นดิน (Public/Government/Budget).....	23
- ความสำคัญของงบประมาณแผ่นดิน.....	25
- การจัดทำ การบริหาร การอนุมัติและการควบคุมงบประมาณรายจ่าย (แผนภูมิที่ 1-5).....	26
- กระบวนการการเสนอ พิจารณา และอนุมัติร่างพระราชบัญญัติตามบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (แผนภูมิที่ 6).....	33
- ความหมายของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน (Money Bill).....	34
- ความสำคัญของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน โดยทั่วไป.....	34
- ความสำคัญของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินพิเศษ 3 ฉบับ.....	35
ก) การอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีฯ ไม่ทันต้น ปีงบประมาณ.....	37
ข) การแปรญัตติงบประมาณรายจ่ายประจำปี.....	37

	ค) การจ่ายเงินแผ่นดิน.....	38
	- วงจรงบประมาณแผ่นดิน (Public Budget Cycle) ของรัฐบาลไทย (แผนภูมิที่ 7) : 4 ขั้น:-.....	40
	I -ขั้นการจัดเตรียมงบประมาณ.....	41
	II -ขั้นการอนุมัติงบประมาณ.....	41
	III -ขั้นการบริหารงบประมาณ.....	43
	IV -ขั้นการควบคุมงบประมาณ.....	43
	- ปฏิทินงบประมาณประจำปี.....	44
	- รายจ่ายของรัฐบาล/รายจ่ายสาธารณะ (Government/Public Expenditure)....	45
	- เหตุผลและความจำเป็นในการใช้จ่ายของรัฐบาล.....	46
	- ลักษณะรายจ่ายของรัฐบาล.....	47
	- ประเภทรายจ่ายของรัฐบาลไทย.....	48
	- รายรับของรัฐบาล (Government Receipt) (แผนภูมิที่ 8).....	50
	- ความสัมพันธ์ระหว่างการรับจ่ายเงินของรัฐกับเงินคงคลัง (แผนภูมิที่ 9).....	53
ภาค 3	- พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (Budgetary Procedure Act).....	55
	- บทนิยามสำคัญที่ปรากฏในกฎหมายวิธีการงบประมาณ.....	56
	- อำนาจและหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ.....	62
	- อำนาจของผู้ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ.....	62
	- หน้าที่ของผู้ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ.....	63
	- ลักษณะของงบประมาณประจำปีที่เสนอต่อรัฐสภา.....	63
	- การรักษาดุลยภาพทางการคลัง.....	65
	- การกู้ยืมเงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ.....	66
	- วิธีการกู้ยืมเงินกรณีขาดดุลงบประมาณ.....	67
	- เงินสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นกับเงินทุนสำรองจ่าย.....	68
	- งบประมาณรายจ่ายข้ามปีกับการกันเงินไว้เบิกเหลือในปี.....	69
	- การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี.....	70

	หน้า
- การใช้งบประมาณไปพลางก่อน ในกรณีใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่ทัน.....	72
- การจ่ายเงินหรือก่องหนี่ผูกพันของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจพร้อมด้วยหลักการและข้อยกเว้น.....	73
- การโอนงบประมาณรายจ่าย.....	75
- การนำเงินรายได้แผ่นดินส่งคลังแผ่นดิน พร้อมด้วยหลักการและข้อยกเว้น.....	77
- การเบิกจ่ายเงินจากคลังและการบริหารงบประมาณ.....	78
- ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างงบประมาณรายจ่ายข้ามปีกับการกันเงินไว้เบิกเหลือในปี.....	79
- สภาพบังคับตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ.....	81
- การควบคุมงบประมาณ (Budget Control).....	82
I การควบคุมงบประมาณ โดยองค์กรฝ่ายบริหาร.....	82
1. การควบคุมงบประมาณของกระทรวงการคลัง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง.....	82
2. การควบคุมงบประมาณ โดยผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ.....	83
3. การควบคุมงบประมาณ โดยคณะรัฐมนตรี.....	84
II การควบคุมงบประมาณ โดยองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ.....	85
III การควบคุมงบประมาณ โดยองค์กรอิสระ.....	85
ภาค 4 - พระราชบัญญัติเงินคงคลัง (Treasury Reserve Act).....	87
- บทนิยามที่ปรากฏในกฎหมายเงินคงคลัง.....	88
- การนำเงินส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 1 คลังจังหวัดและคลังอำเภอ.....	95
- การส่งจ่ายเงินและผู้มีอำนาจส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 1.....	96
- การส่งจ่ายเงินและผู้มีอำนาจส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 คลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ.....	97
- หลักเกณฑ์การส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 คลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ.....	98
- ในกรณีปกติ.....	98

	หน้า
- ในกรณีพิเศษ.....	99
- ข้อยกเว้นที่ฝ่ายบริหารสั่งจ่ายเงินคงคลังบัญชีที่ 2 หรือคลังจังหวัดหรือคลัง อำเภอได้.....	100
ภาค 5 - หนี้รัฐ/หนี้สาธารณะ (State Debt/Public Debt).....	107
- ความจำเป็นและวัตถุประสงค์ในการก่อหนี้สาธารณะ.....	108
- แหล่งเงินกู้ (Sources of Loans).....	111
- กฎหมายที่เกี่ยวกับการกู้ยืมเงินและการค้ำประกันเงินกู้ของรัฐบาลไทย.....	112
- สถาบันเงินกู้ต่างประเทศของภาครัฐและภาคเอกชนไทย.....	119
- ความสัมพันธ์ระหว่างเงินกู้ยืมกับเงินคงคลัง.....	121
- แนวความคิดในการบริหารหนี้ต่างประเทศ.....	122
- สรุปสถานะของการคลังไทย.....	134
1. การคลังของรัฐบาลกลาง.....	134
2. การคลังของรัฐวิสาหกิจ.....	134
3. การคลังของรัฐบาลท้องถิ่น.....	135
4. การคลังของหน่วยงานอิสระ.....	135
- การดำเนินมาตรการทางการเงินการคลังเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจภายหลังการใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบจัดการ (Managed Float).....	136
- บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	143
ภาคผนวก	145
I รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (เฉพาะบางมาตราที่เป็นบท บัญญัติเกี่ยวข้องกับกฎหมายเกี่ยวกับด้านการเงินการคลังและการงบประมาณ)...	146
II พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2543	165
III พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2534...	187
IV พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะพ.ศ. 2548.....	211

	หน้า
V พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542.....	222
VI ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ.2520.....	250
VII ระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2520.....	269
VIII ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกและการจ่ายเงินเดือน เงินปี และ เงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. 2533.....	285
IX ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการย้ายตัวเงินคลัง พ.ศ. 2538.....	292
X ระเบียบเงินทดรองราชการ พ.ศ. 2523 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528.....	307
XI ข้อบังคับว่าด้วยเงินขายบิล พ.ศ. 2495.....	312
XII พระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2541.....	314
XIII ระเบียบก่อหนี้ของประเทศ พ.ศ. 2528.....	317
XIV ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2525.....	324
XV คำถามและแนวคำตอบวิชากฎหมายเกี่ยวกับสถาบันทางการคลัง ของรัฐ.....	361
บรรณานุกรม.....	434